

Çocuk ve Ökyanus Dostları

Aysel Banu YAVUZAL

Çocuk ve Okyanus Dostları

Aysel Banu YAVUZAL

Leo okyanusu her şeyden çok severdi. Ön tarafta dikilen kısa dalgalı kahverengi saçları vardı ve denizden bahsederken yuvarlak ela gözleri parıldardı. Her öğleden sonra pencerenin yanına oturur, defteriyle deniz hayvanları çizer ve derin mavi suların hayalini kurardı. Mavi tişörtünün üzerinde küçük turuncu bir balık vardı ve onu neredeyse her gün giyerdi.

Güneşli bir sabah Leo'nun sınıfı akvaryuma geziye gitti. Burnunu cama yapıştırıp küçük balıklardan oluşan bir sürünün yüzüp geçmesini izledi. Gümüş-mavi gövdeleri madeni paralar gibi parlıyor, sarı kuyrukları hızla kıpırdıyordu. "Vay canına!" diye fısıldadı Leo. "Tek büyük bir balık gibi birlikte hareket ediyorlar!" Kulağının arkasındaki kalemi çıkarıp çizmeye başladı.

Akvaryumda bir rehber sınıfa okyanus besin ağını anlattı. "Her deniz hayvanı birbirine bağlıdır," dedi. "Minik bitkiler küçük balıkları besler. Küçük balıklar büyük balıkları besler. Her bağlantı önemlidir!" Leo'nun gözleri kocaman açıldı. Küçük balıkları ve büyük balıkları, hepsinin birbirine nasıl bağlı olduğunu düşündü. Daha fazlasını öğrenmek istedi.

Eve dönünce Leo bulabildiği her okyanus kitabını okudu. Plankton denen minik bitkilerin güneş ışığının yakınında yüzdüğünü ve kendi besinlerini yaptığını öğrendi. Yaprak gibi küçük kolları vardı ve suda hafifçe parlıyorlardı. "Çok küçükler," dedi Leo, "ama bütün okyanusu besliyorlar!" Onları gülümseyen yüzleri olan neşeli küçük noktalar olarak çizdi.

Leo, akvaryumda gördüklerine benzeyen küçük balıkların minik bitkileri yediğini öğrendi. Gümüş-mavi gövdeleri suda hızla kayıyor, sarı kuyrukları küçük bir sürü halinde yüzerken parlıyordu. "Hızlı ve dost canlısılar," dedi Leo. Onları kocaman yuvarlak siyah gözlerle ve sanki gülüyorlarmış gibi minik açık ağızlarla çizdi.

Sonra Leo büyük balığı öğrendi. Koyu turuncuydu, beyaz çizgileri ve uzun bir sırt yüzgeci vardı. Geniş, sakın bir ağzı ve pürüzsüz, parlak pulları vardı. "Küçük balıkları yer," diye okudu Leo. "Bu, küçük balıkların bütün minik bitkileri yemesini engeller." Leo büyük balığı açık mavi suda süzülürken, yumuşak ve sakın görünerek çizdi.

Leo bağlantıları görmeye başladı. Minik bitkiler küçük balıkları besler. Küçük balıklar büyük balıkları besler. Ve büyük balık yüzdüğünde okyanusun dengesini korumaya yardım eder. "Koca bir takım gibi," dedi Leo. "Herkesin bir görevi var." Defterine bitkileri, küçük balıkları ve büyük balığı birbirine bağlayan oklar çizdi.

Leo öğrendiklerini paylaşmak istedi. "Okul bilim şenliği için bir besin ağı sergisi yapabilirim!" diye düşündü. Öğretmenine sordu; öğretmeni gülümseyip "Ne harika bir fikir, Leo!" dedi. O gece Leo sergisini planladı. Renkli kâğıt, ip ve bir sürü çizim kullanacaktı. Başlamak için sabırsızlanıyordu.

Ertesi gün Leo işe koyuldu. Yaprak gibi küçük kolları olan minik bitkiler kesti ve üzerlerine gülümseyen yüzler çizdi. Gümüş-mavi gövdeli, sarı kuyruklu küçük balıklardan bir sürü yaptı. Sonra beyaz çizgili, uzun sırt yüzgeçli büyük turuncu bir balık kesti. Besin ağını göstermek için hepsini parlak yünlerle birbirine bağladı.

Leo'nun küçük kız kardeşi görmeye geldi. "Ne yapıyorsun?" diye sordu. "Bu bir su altı besin ağı," dedi Leo. "Görüyor musun? Minik bitkiler küçük balıkları besler, küçük balıklar da büyük balıkları. Her bağlantı önemlidir!" Kız kardeşi ellerini çırttı. "Kocaman mutlu bir aileye benziyor!" dedi. Leo gülümsedi. "Tam olarak öyle."

Bilim şenliği günü Leo sergisini kurdu. Minik bitkileri sarı bir kâğıt güneşin yanına astı. Küçük balıklar mavi kâğıttan bir denizde yüzüyordu. Büyük balık onların üzerinde süzülüyordu. Yün ipleri hepsini birbirine bağlıyordu. Leo, kalemi kulağının arkasında, balık desenli tişörtü pırıl pırıl ve temiz, eserinin yanında gururla durdu.

Çocuklar Leo'nun sergisinin etrafında toplandı. "Vay canına!" dedi örgülü saçlı bir kız. "Küçük balıkların büyük balıklara yardım ettiğini bilmiyordum!" Başka bir çocuk minik bitkileri işaret etti. "Bunlar çok küçük ama herkesi besliyorlar!" Leo her bağlantıyı anlattı. "Her hayvan bir diğerine bağlıdır," dedi. "En küçük canlılar bile büyük bir rol oynar."

Leo'nun öğretmeni gülümsedi. "Bize ekosistemlerin bağlantılara nasıl bağlı olduğunu gösterdin," dedi. Leo'nun içi ısındı. Sergisine baktı ve gerçek okyanusu düşündü. Bir yerde minik bitkiler güneş ışığında yüzüyor, küçük balıklar onları kemiriyor ve büyük balıklar sakince yüzüyordu. Hepsi bağlı. Hepsi önemli.

O gece Leo yatağında yatıp okyanusu düşündü. Minik bitkilerin parladığını, küçük balıkların hızla kaydığını ve büyük balığın süzüldüğünü hayal etti. Küçük canlıların bile okyanusu mutlu ve sağlıklı tutmakta büyük rol oynadığını bilerek gülümsedi. "Bağlantılar önemlidir," diye fısıldadı. "Tıpkı arkadaşlar gibi."

Ertesi sabah Leo'nun arkadaşları ona daha fazla sergi yapmasına yardım edip edemeyeceklerini sordular. "Bütün okul için bir tane yapalım!" dedi örgülü saçlı kız. Leo'nun yuvarlak ela gözleri parıldadı. "Evet!" dedi. "Herkes okyanusun kocaman bir takım olduğunu gösterebiliriz." Hepsi sevinçle bağırdı. Leo'nun kalbi okyanusun kendisi gibi dolup taşıtı.

Leo arkadaşlarına ve sergisine baktı ve gurur duydu. Büyük ya da küçük her bağlantının dünyayı daha iyi bir yer yaptığını biliyordu. Okyanus bir dostlar ağıydı ve artık okulu da öyleydi. Parlak, meraklı bir gülümsemeye Leo kalemmini aldı ve bir sonraki maceraya hazırlandı.